

Den gravefri dræning, der ikke er anvendelig under alle jordbundsforhold, er herhjemme især kendt og anvendt på Lolland-Falster og på Sjælland, hvor der efter denne metode er drænet i alt ca. 4.000 ha fra 1972 til 1979, jævnt stigende fra godt 100 ha i 1972 til knap 900 ha såvel i 1978 som 1979.

Gravefri dræning udføres med plastrør og er billigere end traditionel dræning. Gravefri dræning skønnes at kunne stimuleres væsentligt, såfremt den bliver tilskudsberettiget og kan finansieres med fortrinslån efter loven om grundforbedringslån, jfr. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser. Der regnes skønmæssigt med en forøgelse på ca. 1.000 ha om året, således at aktivitetsniveauet i 1985 vil nå ca. 6.000 ha på årsbasis.

Dette vil imidlertid ikke være tilstrækkeligt, idet en forøgelse af den traditionelle dræning under alle omstændigheder er påkrævet. Efter regeringens opfattelse vil det for at opnå en acceptabel stigning i dræningsaktiviteten være nødvendigt, som foreslået, at forhøje tilskudsprocenten i lovens § 1, stk. 2, fra 25 til 33 $\frac{1}{2}$ (forslagets § 1, nr. 2).

Efter forslaget § 1, nr. 5, (ny § 1 b) kan tilskud efter lovens § 1 til udførelse af gravefri dræningsarbejder ikke overstige udgiften til projektering, tilsyn og udgiftsopgørelse. Det forudsættes således i forslaget, at tilskud til gravefri dræning er omfattet af den gældende lovs affattelse. Den tekniske udvikling muliggør nu et fyldestgørende tilsyn med gravefri dræningsarbejder, således at den gældende praksis, hvorefter gravefri dræning ikke er støtteberettiget, kan ændres.

Da gravefri dræning som nævnt udføres med plastrør og bl.a. under hensyn til, at der har været og fremdeles må påregnes leveringsvanskeligheder for så vidt angår lerrør – i hvert fald set i relation til det ved lovforslaget tilstræbte aktivitetsniveau på dræningsområdet – foreslås lovens bestemmelse om principiel udelukkelse af plastrør fra dræningsarbejder ophævet (forslagets § 1, nr. 4).

Efter forslaget § 1, nr. 7, stilles der indtil 2 mill. kr. til rådighed til at gennemføre en undersøgelse af jordbrugets afvandingsbehov. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

3. Tilskud til nedbringelse af okkergener i vandløb.

Regeringen (miljøministeren) vil jævnsides med nærværende lovforslag fremsætte forslag til lov om tilskud til nedbringelse af okkergener i vandløb. Sidstnævnte lovforslag, der bygger på en redegørelse af august 1980 afgivet af en af miljøministeri-

et nedsat særlig arbejdsgruppe («okkerudvalget»), har til formål at etablere og gennemføre en 3-årig forsøgsordning, hvorefter der af staten kan ydes dækning af udgifterne ved foranstaltninger til bekæmpelse af skadelig udledning af okker i vandløb ved dræning og afvanding.

Ved okker forstås i denne sammenhæng sure og/eller jernholdige forbindelser i jorden, som ved afvanding af denne udsættes for iltning og i så fald ved udledning i vandløb kan skade disses vandkvalitet m.m.

De indgrebskrævende arealer findes fortrinsvis i visse egne af Jylland.

Det er hensigten, at den nævnte støtteordning for okkerbekæmpelse overvejende skal anvendes i forbindelse med dræningsprojekter, der udføres med tilskud efter loven om tilskud til dræning og vanding.

Administrationen af de 2 støtteordninger tænkes koordineret i fornødent omfang.

Det samme gælder okker-forsøgsarbejdet og den i § 1, nr. 7, i nærværende lovforslag nævnte undersøgelse af jordbrugets afvandingsbehov.

4. Vanding.

Forhøjelsen af tilskudsprocenten fra 25 til 33 $\frac{1}{2}$ gælder efter forslaget ikke alene for (traditionel) dræning, men også for mekaniske vandingsanlæg.

Grundforbedringslovgivningen har altid hjemlet støtte til »vanding«. Der har herved oprindelig været tænkt på naturlige overrislingsanlæg uden kunstig (mekanisk) drivkraft. Sådanne anlæg har kun været mulige i meget begrænset omfang her i landet. Først fra sidste halvdel af 1950'erne – efter at der forelå fyldestgørende forsøgsresultater i Danmark – blev der ydet fortrinslån og tilskud til mekaniske vandingsanlæg.

Vanding i landbruget blev i begyndelsen næsten udelukkende gennemført med sprinkleranlæg. I de senere år har vandingsmaskiner, der er dyrere at anskaffe, men kræver væsentligt mindre arbejdskraft ved anvendelsen end sprinkleranlæg, fået stigende udbredelse og er i dag den mest anvendte metode til markvanding. Sprinkleranlæg svarer i deres funktion mere til naturlig nedbør end tilfældet er for vandingsmaskiner, og vil fortsat have betydning, idet de især er egnede for familiebrug.

Pr. 1. september 1977 var der ca. 10.600 vandingsanlæg her i landet med kapacitet til vanding af ca. 265.000 ha eller ca. 9 pct. af det samlede landbrugsareal. Som følge af jordbundsforholdene er vanding væsentlig mere udbredt i Jylland end på Øerne. I Jylland var der således pr. 1. septem-